

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej . . .	K 40.—	celo leto naprej	K 45.—
pol leta	20.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	10.—	celo leto naprej	K 50.—
na mesec	3-50		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izbija vsak dan svašer izvršni modelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parle in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijskih dogovorih.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino velja po makazni. Naročniki, ki ne morejo poslati denarja, naj pošljejo listnate. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoči ponj:

celo leto naprej	K 36.—	četrt leta	9.—
pol leta	18.—	na mesec	3.—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 35

Odškodnina za persekucije.

Dunaj, 12. marca.

Danes je razpravljala zbornica o zakonu, ki naj odškoduje politične pregonce. Dolgo se o tem načrtu ni slišalo, zdaj pa je prišlo na dan čudovito skrupulacijo, ki pač nikogar ne bo zadovoljilo.

Po tem načrtu, ki je bil pod Schauerjevim blagoslovom danes sprejet v poslanski zbornici, imajo pravico do neke nagrade (Vergütung) samo oni, ki so bili preko tri mesece protipravno v zaporu, oziroma jim je bila osebna svoboda oblastveno omejena, a tudi te le, ako se je prvotno obstoječi sum kasneje ovrzel.

S tem se priznava: 1.) da zapor in konfinacije do treh mesecev imajo ostati neodškodovane, 2.) tudi daljši zapor in konfinacije bodo ostale brez odškodnine, ako bodo oblasti predložile svoja sumničenja in ta sumničenja kasneje niso odpadla, 3.) krivično preganjani imajo dobiti le nagrado, ne pa odškodnino.

Tudi sicer je zakon nad vse pomankljiv. Roki so kratki, obnove ni. Sodila bodo c. kr. višja sodišča, t. j. vladi čisto blizu sodišči organi.

Kdor je bil interniran in so mu naprtli redni preiskovalni zapor, ta ne dobi po tem zakonu nič. V večini slučajev je po partedenski internaciji nastopil preiskovalni zapor, brez pravega razloga sicer, a ni ga bilo državnega pravdnika, ki bi ovadbo vložil, oziroma sodnika, ki bi v naprej vložil zasledovalni predlog. Tako so famozne »preiskave« trajale po cele mesece, dasi je vsakdo vedel, da ni podlage. Akti so romali sem in tja. Končno je bila stvar ustavljena. Za to dobo je vsak regres izključen po novem zakonu, kajti preiskovalni zapor ni »protipraven«.

»Protipraven« so pa vse siceršnje internacije in konfinacije. Te so direktno proti zakonu, človek bi torej mislil, da je ta protizakonitost zadosten naslov za odškodnino. Ne! Treba še več. Treba, da razlog konfinacije in internacije ni bil »zadostno temeljit«, in če je bil, da ni bil kasneje ovržen. Vse to soditi bo v roki višjih sodnikov, znanih po varstvu, ki ga dajejo tiskovni svobodi.

N. pr. policija bo rekla, da je konfidencialno dognala, da je ta in ta nevaren človek, da se je pred vojno zanimal za Srbe ali Ruse itd. Z ozirom na »strašno napetost« in armada morala je ugoditi želji oficirjev in moža internirati. Imela ga je dve leti v zaporu. Ta čas se ni nič ovrženo. »Nagrada« mu ne gre, bodo rekli, ker je za c. kr. oblasti tedaj vse to bilo »zadosti« in se kasneje ni nič spremenilo. Da bo vsak sum zadosten, za to poskrbe višji sodniki.

Pontževalen je pojem »Vergütung«. To ni odškodnina, to ni materijelno zadostjenje, to je odpravnina, ki se jo vrže psu.

Naravno je torej, da je skrupulacijo ljudskega odseka vzbudilo v Jugoslovanskem klubu veliko razočaranje. Schauer se je danes še norčeval, da za odplačilo pričakujejo od narodov še več vdanosti do države!

Jugoslavlani pač ne bodo obstali pri tem zakonu. Oni se zavedajo, da to, kar se je zgodilo, njim ne more biti odplačano niti z zlatom, kaj še s c. kr. papirjem.

Novi zakon, če bo kedaj potrjen, nam bo le dokaz, da država n o č e resno vzeti v roke niti materijelne strani naše škode. Kdor zna kaj misliti, za tega je ta dogodek, samo utrditev v našem programu: dajte nam narodno državo, kajti le ona bo vedela, kaj je dolžna onim žrtvam, ki so se za njo borile.

★

Danes je bil sprejet tudi zakon, ki zenzostavlja določbe o proglašanju za mrtvega vojaških oseb, zlasti glede časa. Pogrešane vojske se bo na podlagi tega zakona pod gotovimi pogoji proglašalo za mrtve že po preteku dveh let, odkar je dospelo o njih zadnje obvestilo. Vsi trije zakoni so bili sprejeti.

Zbornica bo ta teden še pridno pri delu. Konferenca načelnikov strank je sklenila, da naj pridejo v razpravo še razni davčni zakoni, zakon o draginskih dokladah učitelstvu, o povišanju vojaške mezd.

Divjanje cenzure je pobudilo parlamentarne stranke k energičnemu nastopu. Načelniki strank so zahtevali od ministrskega predsednika pojasnil, kedo pravzaprav vrši cenzuro parlamentarnih poročil in kedo je odgovoren. Vitez Seidler je značilno odgovoril, da ne ve! »Jaz nisem cenzor in ne morem dati nobenega pojasnila.« Tako odgovarja vrhovni šef celokupne državne uprave! Na predlog poslanca Seitz se je sestavil poseben parlamentarni komite iz zastopnikov vseh strank ki bo v bodoče nekoliko ostreje kontroliral cenzuro ter ostro nastopal proti zlorabi. Jugoslovanski klub je v tem komiteju zastopan po poslancu dr. Jankoviču.

Politično življenje na Dunaju stoji danes pod pritiskom pričakovanja velikih vojaških dogodkov, od katerih poteka je v mnogi meri odvisna tudi notranja politika. Značilno je, da je tudi vlada odgovorila objavo svojih »richtlinij« za reformo ustave na čas po Veliki noči.

Med strankami nič novega. Poljski klub se še ni izmotal iz hude krize. Konservativci se kažejo zadovoljne, da bodo imeli zopet »proste roke«, toda poljska javnost ostro obsoja razkol in pod njenim pritiskom se še lahko marsikaj zgodi. Za enkrat Poljaki še niso navezali nobenih stikov z vlado, češ, treba počakati, ali se bo državna politika res vrnila v smer, ki jo je poslanec Baworowski v zbornici označil kot »kurz blagopokojnega cesarja Franca Jožefa«.

Govori se, da bo parlament imel v petek svojo zadnjo sejo pred Veliko nočjo. Gotovo to še ni, ker obljublja vlada, da bo do 20. t. m. predložila zakon, ki naj uredi razmerje 42 do 50 let starih črnovojnikov. V tem slučaju ni izključeno, da bo poslanska zbornica zborovala tudi še prihodnji teden.

★

Dunaj, 12. marca.

Predsednik dr. Gross je otvoril sejo ob 11. uri 05 minut ter sporočil, da je potom vlade čestitil cesarski dvojici k rojstvu princa. Zbornica je nato prešla na dnevni red.

Glasom poročila predsednika imunitetnega odseka Bukvaja (českega agrarca), se odobri zahteva po izročitvi poslanca Serbuja, ki je novembra lanskega leta dejansko v službi razžalil nekega revidenta Severne železnice.

Prihodnja točka je poročilo justičnega odseka o predlogih poslancev Grossa, dr. Benkoviča in grofa Lasockega glede odškodnin za protipostavne škode, storjene v tej vojni. Škoda naj se, če se ni mogla direktno popraviti, vsaj popraviti na način, da dobe rodbine žrtev in oni, ki so trpeli vsled konfinacij in internacij, odškodnino.

Justični minister von Schauer je izjavil, da je bila vlada pripravljena, dati odškodnino pri protipostavnem kršenju svobode in v slučajih, ko je izgubil kdo življenje. Protipostavnost leži zlasti v tem, če si je kdo lastil pravico do življenja druge brez zakonite podlage in če se ni zakonito dognalo, zakaj bi moral dotični izgubiti življenje. Odškodnina pa naj se ne dovoli, če se da dokazati, da je bil dotični storil dejanje, za katero je zagrožena smrtna kazen. Država odklanja odškodnino tudi tedaj, če usmrtevali ali protizakonito ravnanje ni bilo v zvezi s službeno oblastjo, torej če so vojski v prepriju nasilno nastopali. Pri omejitvi osebne svobode naj bi udeleženi dobili le nekako delno odškodnino, pri čemer se je ozirati na premoženjsko stanje. Če udeleženi minister odškodnino popolnoma ali deloma zavrne, razsoda v rednem procesu višje deželno sodišče. Za izomzece velja to le v slučaju reprocitete. Finančne dalekosežnosti zakonskega načrta sedaj še ni mogoče presoditi, gotovo pa ne bo majhna. Zato pa želi vlada, da bi se poglabilo in utrdilo zaupanje v državo.

Poslanec dr. Benkovič zahteva, da se v § 2 glede odškodnine v slučaju protipostavnih internacij postavijo tudi besede »v sedanjih vojnih«, in da se črta določba, da se odškodnina ne da v slučaju, da je obstojala sumnja proti dotičnemu, ki se pa pozneje ni izkazala niti za upravičeno, niti za neupravičeno. Roki za zahtevo odškodnine naj se podaljšajo na dvojni čas, kakor je sedaj določeno. Končno predlaga resolucijo, ki zahteva, da se naj onim, ki so vsled protipostavnega umora, pohabljenja, interniranja in konfiniranja s strani oborožene

sile ali oblasti med vojno v Bosni in Hercegovini trpeli, prizna primerna odškodnina iz skupnih sredstev.

Poslanec Lieberman protestira proti vplivanju državnih pravdnikov na sodnike.

Predlog in resolucija poslanca dr. Benkoviča sta bila skupaj z zakonsko predlogo sprejeta.

Nato je bil sprejet zakon glede odškodnine neupravičeno aretiranim osebam v drugem in tretjem branju.

Koncem se je izročil poslanec dr. Korošec vprašanje glede postopanja pujskega magistrata proti slovenski Narodni čitalnici ter celo vrsto drugih interpelacij: glede dodelitve živil in premoga konfiniranim na Kranjskem, glede krutega postopanja z vojski pri nekem brzolavnem polku, glede pristranskih poizvedb pri okrajnem glavarstvu v Velikoven, kazenskega zasledovanja s strani državnega pravnika v Mariboru proti slovenskim državljanom, glede pristranskega postopanja javnih funkcionarjev na Kranjskem in glede nastopa proti civilnemu prebivalstvu v okupiranem ozemlju v Italiji.

Koncem se je ob 5. popoldne. Prihodnja seja jutri ob 11. popoldne.

Vladni načrti za reformo ustave.

Dopisnik »Berliner Tagblatta« je izvedel iz podučene strani: Načrt avstrijske vlade za reformo ustave je že izdelan ter vsebuje smernice za razrešitev celotnega narodnostnega problema. Vlada namerava uvesti v celi Avstriji razdelitev v okrajja. Pri tem naj ostanejo kronovinske meje ohranjene, vendar bi bilo mogoče združiti tudi več narodnostno enotnih okrožij iz raznih kronovin, kadar bi šlo za narodne zadeve. Okrožja naj dobijo dalekosežno avtonomijo in zlasti vprašanja, ki so vzbujala narodne spore, naj preidejo iz kompetence deželnih zborov v kompetenco okrožij. Enotnega prometnega ali razpravljalnega jezika za celo Avstrijo vlada za enkrat ne namerava predlagati, smatra pa, da se bo sama od sebe pokazala potreba uvedbe nemškega prometnega jezika. Vlada meni, da tvorijo ta načela uporabno podlago za pogajanja med strankami. Predložila jih bo še le po Veliki noči.

Kako plačuje kranjska vlada svoje konfidente.

Dunaj, 12. marca. Jugoslovanski klub je danes vložil na notranjega ministra sledečo interpelacijo: C. kr. deželna vlada kranjska vzdržuje od izbruha vojne sem tesno mrežo konfidentov, ki ji podajajo zaupne informacije o dogodkih v deželi. Ti ljudje so izpostavljeni že nebroj oseb najrazličnejšim persekucijam ter so pri tem oskodovali tudi državno avtoriteto, ker so se njihove informacije običajno izkazale kot popolnoma neutemeljene. Tako je znani renegat Pavich von Pfauensthal na Bledu donasal policiji vsakovrstne vesti. Denunciral je prebivalstvo kot »Drückebergerje« ter intrigiral n. pr. tako dolgo in vztrajno tudi proti okrajnemu glavarju Župniku, dokler ga ni spravil iz Radovljice. Vse, kar se mu ni dopadlo, je hitro nesel na Jesenice tamkajšnji »Kundschaftstestler«, njega so obiskovali izvidni častniki, da se informirajo o blejskem prebivalstvu in Pavichu se je posrečilo očrnuti Bled kot rusofilski ter tako spraviti ves kraj v neznosen položaj in več Blejcev v velike neprijetnosti, škodo in preganjanje. Konfidente je treba honorirati. Gospodu Pavichu zakonita množina moke ni zadostovala. Dobil je zato na ukaz deželne vlade posebej še veliko množino moke poleg običajne kvote. Kmalu nato je dobil naravnost od ljubljanske podružnice »Zavoda za promet z žitom« in sicer opetovano s emenske pšnice, akoravno je notorično, da Pavich nima nobenega polja. Protekcije, ki jo je očividno zaukazala vlada, pa s tem še ni bilo dovolj. Pri dobavi premoga dobi g. Pavich, ki je samec, na poseben ukaz deželne vlade po 500 kg, medtem ko se morajo cele rodbine zadovoljiti z največ 250 kg in še manj premoga. Vprašamo notranjega ministra, ali je pripravljen, to zlorabljanje ustaviti in tako strogo kaznovati, kakor se to sicer kaznuje pri ostalih smrtnikih?

Manifestacijski shod v Krškem.

V nedeljo 10. t. m. se je vršil manifestacijski shod za jugoslovansko deklaracijo tudi v Krškem. Poročala sta predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in posl. Hladnik. V imenu napredne stranke je govoril dr. Dimnik, v imenu štajerskih rojakov pa dr. Stiker. Shoda se je udeležilo okrog 1000 ljudi, ki so oduševljeno pritrjevali govornikom ter posebno pristrano pozdravljali predsednika J. k.

Z velikim navdušenjem je bila končno sprejeta resolucija, ki pravi:

Na narodnem taboru v Krškem zbrani Slovenci in Slovenke z navdušenjem pozdravljajo jugoslovansko deklaracijo naših poslancev z iskreno željo, da se čimprej ustanovi svobodna jugoslovanska država Slovenec, Hrvatov in Srbov pod habsburško krono, ker vedo, da je v tem edina rešitev Jugoslovancev v narodnem, gospodarskem in kulturnem oziru.

Zborovalci izrekajo neomejeno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in se popolnoma strinjajo z njegovo brezobzirno opozicijo v državnem zboru, dokler nam centralna vlada ne prizna zedinjene jugoslovanske države. Obenem obsojajo z ogorčenjem istost poslancev dr. Susteršiča in Jakliča iz Jugoslovanskega kluba, ker sta v zgodovinskem trenutku, ko je slova najbolj potrebna, poizkusila razbiti jugoslovansko ednost.

Zborovalci izrekajo prevzvišeno knezoškofo ljubljanskemu iskreno zahvalo za njegov neutrašen nastop v prilog jugoslovanski ideji ter ga pozdravljajo kot velikega slovenskega Strossmayerja!

Zborovalci izrekajo najstrožjo grajo deželnemu odboru kranjskemu, ker neupravičeno zadržuje izplačilo nabavnega prispevka našemu stradalocemu učitelstvu, ki ga je dovolil državni zbor že lanskega leta v znesku 1.017.000 K. Pozivljajo deželni odbor, naj učitelstvu takoj izplača ves od države nakazani prispevek ter zahtevajo, da se deželne doklade radi tega enkratnega državnega prispevka ne sistirajo, temveč tudi za letošnje leto redno izplačujejo. Zahtevajo tudi, naj bi se te deželne doklade za vse učitelstvo od 1. januarja 1918 dalje najmanj na 100 odstotkov povisale.

Zborovalci zahtevajo, da se radi velikega pomanjkanja delavnih moči pri kmetijski takoj odpušte iz vojaške službe vsaj vsi nad 45 let stari črnovojniki in pošljejo domov, ker drugače je letos gospodarska katastrofa neizogibna.

Zborovalci pozivljajo centralno vlado, da odredi, da se čimprej skliče kranjski deželni zbor, da tako preneha na Kranjskem neznanost absolutizem, ki ga uzenja deželni odbor brez vsake kontrole.

Zborovalci izrekajo udano zahvalo Njega Veličanstvu cesarju Karlu I. in Njega Svetosti papežu Benediktu XV. za plemenito prizadevanje, da bi se čimprej končala nečloveška vojna in da bi zopet zavladal na zemlji blaženi mir.

Po shodu je množica zapela »Lepo našo« ter se razšla pod globokim vtisom krasnega dne.

Begunski otroci na Štajersko in Kranjsko.

»Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja« na Dunaju I. Bankgasse 2, je priobčil meseca decembra poziv rodoljubnim hišam po Štajerskem in Kranjskem, naj bi sprejele begunske otroke pod svojo streho. Oglasilo se je takoj čez 400 hiš, ali izvršitev teh lepih namenov je postala mogoča — šele zdaj! Predvsem omenimo, da je v decembru kar zavrelo med begunci: domov! domov! Menilo so, da kar odpuštujejo z otroci, živino in blagom vred. Tako srečnih bo razmeroma le malo. Večina ostane še v begunstvu. — Pokazalo se je pa na končno popolnoma jasno, da se bodo mogli vračati v skupini B in C le odrasli ljudje, ki bodo doma delali, — otroci pa ne, ker bi jim bili edinole v napotje in v veliko oviro. Vrh tega je v onih krajih povsod zelo nevarno za otroke, ki bi brez nadzorstva letali okoli. Več njih je bilo že ubitih veled ročnih granat, ki so se razpočile, ker so se otroci z njimi igrali. Torej otroci — ne še domov! — Nastalo so pa bile še formalne ovire, ki so bile končno rešene z ministrskim odlokom 20. februarja. — »Osrednji odbor« je mogel torej nadaljevati svoje delovanje šele proti koncu februarja. — Zdaj zbira le take otroke, katerih starši se vrnejo domov, oni pa se ne bi mogli in tudi ne bi smeli vrniti. Nekaj večjih transportov otrok bo predloženih ministrstvu v izvršitev še ta teden. Naznanjamo to rodoljubom na Štajersko in Kranjsko.

skem in Kranjskem z nujno prošnjo, da sprejmejo našo bedno begunsko dečo z isto iskrenostjo in radostjo, kakor bi bili to storili v času prvega navdušenja za to dobro in lepo stvar.

Mirovna pogodba z Rusijo.

BOLJSEVIŠKI KONGRES RATIFICIRA MIROVNO POGODBO.

London, 12. marca. Glasom poročila »Daily News« se je izrekel boljševiški kongres s 90 glasovi proti 12 glasovom za ratifikacijo rusko-nemške mirovne pogodbe.

Monarhistična zarota v Rusiji.

Berolin, 12. marca. »Eco des Paris« pravi, da je bil veliki knez Mihael skupaj z nekaterimi boljševiški častniki zaradi monarhistične zarote aretirani.

Stockholm, 12. marca. Sovjet v Vladivostoku mobilizira čete, da organizira odpor. Z vsa naglico se ustavlja Rdeča armada.

Prodiranje na Odeso.

Dunaj, 12. marca. Med prodiranjem na Odeso so dospeli čete včeraj v Tiraspol in Bender ob Dniestru ter zasedle važne točke ob železnici Jassy-Kišinev. Odesa. Omeniti je, da je Dnestro od izliva do Tiraspolja tudi za velike ladje dostopen, vsled česar je Tiraspol zelo važno pristanišče. V okolici Odesa nastopajo še vedno pleneče tolpe ter je med njimi tudi mnogo pomorščakov črnomoškega brodarja. Nekateri tolpe imajo celo strojne puške in topove. Nekaj teh čet, ki so jih naši vojski srečali pri prodiranju ob železnici Zminka - Odesa so uničili.

Berolinsko poročilo z dne 12. marca trdi, da so bile te tolpe sestavljene iz češko - slovaških dezertirjev, ki so imeli tudi težko artilerijo. Ko so bili obkoljeni, so baie prosilili za prostoto, kar se jim je na odklonilo. Naše poročilo z Dunaja dostavlja, da so bili ti dezertirji fizilirani.

Intervencija Japonske.

Lugano, 12. marca. (Kor. urad.) »Corriere della sera« prinaša intervju s tajnikom kitajskega in japonskega poslanstva v Rimu. Kitajski tajnik je izrazil mnenje, da je nastop Japonske v Sibiriji posledica solidarnosti Japonske z entento in lastnih velikih interesov Japonske. Ententni krogi pa si po njegovem mnenju preveč obetajo od tega nastopa. Neposredne vojaške koristi ententa ne bo imela in tudi mir se s tem nastopom ne bo pospešil. Sibirija je velikanška dežela, tako da bi morala Japonska svoje čete preveč razstreti. Tudi bi zahtevala taka akcija tako velikanške priprave, da bi se mogel vpliv nastopa Japonske pokazati v Evropi šele v nedoglednem času. Japonski diplomat je izjavil, da Japonska vlada zaveznikom ni predložila nobenega načrta glede vojaške ekspedicije v Sibiriji. Japonska bi bila na željo zaveznikov zelo vesela, če bi mogla sodelovati tudi neposredno pri premaganju skupnega sovražnika ter bi pri svojem nastopu v Sibiriji ne imela v mislih svojih lastnih posebnih interesov, marveč skupne interese zaveznikov.

Amsterdam, 11. marca. Washingtonski poročevalci »New York World« poročajo, da je sedaj popolnoma gotovo, da bo Japonska poslala močne čete v Sibirijo in severno Mandžurijo. Morda se jim pridruži ruska divizija, sestavljena iz vojakov, ki so zaveznikom priznali ter so bili zbežali na Japonsko in v severno Sibirijo pred boljševiki. Knez Lvov, ki se mudi sedaj v Pekingu, bo najbrže prevzel vodstvo te divizije. Določeni so bili že častniki, ki bodo poveljevali kitajskim divizijam, katere se bodo pridružile Japoncem.

Berlin, 12. marca. Listi poročajo iz Rotterdam: Lloyd George namerava odpotovati v Ameriko, da stoni direktno v zvezo z Wilsonom. Zlasti vprašanje japonske intervencije je odprlo velik propad med Ameriko in zapadnimi državami. Vsled tega je bil ta korak angleškega ministrskega predsednika potreben.

London, 11. marca. Iz Tiencina poročajo, da grozi Kitajski nova politična kriza. Predsednik hoče baje odstopiti, ker smatra svojo pozicijo za brezupno. Ni treba omeniti, da so nasprotstva na Kitajskem sedaj tako velika, da je malo upanja na skupni nastop Japonske in Kitajke v Sibiriji.

Pogajanja z Romunijo.

Dunaj, 12. marca. Na merodajnih mestih ne odklanjajo direktno romunskih želji po pridobitvah v Besarabiji v kolikor gre za pokrajine, kjer živi Romuni.

Sofije, 12. marca. Zastopniki štirih zvez delajo dan in noč ob določeni mrovni pogodbi z Rumunsko. Domneva se, da bo treba le štirih set.

Dogodki na bojiščih.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. marca. (Kor. urad.) Ničesar novega. — Šef gen. šaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 12. marca. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Sovražna artiljerija je razvijala zgodaj jutraj na mnogih točkah fronte zlasti med Lyso in Scarpo živahno delovanje. Tudi v večernih urah je streljanje na mnogih točkah ostalo. V predpolju obojestranskih pozicij je prišlo do manjših infanterijskih bojov. Ogenj angleške artiljerije na bolj zadaj stoječe kraje je zahteval številne žrtve med francoskim prebivalstvom. Tudi na Cambrai so izstrelili več streliv najtežjega kalibra. V povračilo za sovražne letalske napade 9. in 10. t. m. na Stuttgart, Esslingen, Unterhirschheim in Mogunc so naši letalci zadnjo noč uspešno in izdatno oblozili Pariz z bombami. Poročnik baron Richthofen je dosegel svojo 27. zmago v zraku. — Z ostalih bojišč ničesar novega. — v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 12. marca. (Kor. urad.) Z bojišč ničesar novega.

PRED OFENZIVO NA ZAPADU.

Dunaj, 12. marca. Na zapadu je bojno delovanje zopet močno naraslo ter so se razvili v več odsekih zelo silni topovski boji, pri katerih pa se izkazala glasom nemških poročil, premoč nemške artiljerije.

NAPAD NEMŠKIH POMORSKIH LETAL NA PRISTANIŠČE V NEAPLU.

Berolin, 12. marca. (Wolffov urad.) Mornariške zračne sile so oblozile ponoči od 10. na 11. marca pristanišče in vojaške naprave v Neaplju, kakor tudi tovarne v Bagnoli izdatno in učinkovito z bombami.

Z ITALIJSKE FRONTE.

Avstrijska ofenziva proti Italiji? Iz Haaga, 12. marca: Z angleške in ameriške strani se čuje uradno in privatno o velikih pripravah sovražnika na italijanski fronti. Avstriji pritegujejo velika ojačenja, kakor poročajo opazovalci. Vse kaže, da namerava sovražnik pričeti z ofenzivo v gorovju in da bo skoro gotovo poskusil prodreti skozi Brento v nižino. Ameriško vojno ministrstvo dostavlja, da se na tem odseku skrbno pazi na rastjoče sovražnikovo delovanje. »Daily Telegraph« poroča iz Milana: Avstrijske železnice služijo sedaj skoro do čela dovažanju čet z zapadne fronte v Italijo. 30–50 km ga avstrijsko fronto se more opazovati dohajanje svežih čet. Dovažajo se težki topovi v velikem številu. Feldmaršal Kövess je prevzel poveljstvo nad enajsto armado med Brento in Asso. Vrhovno poveljstvo ima feldmaršal Conrad.

ITALIJSKO URADNO POROČILO.

11. marca. Od Stelvia do Gardskega jezera od časa do časa artiljerijske akcije. Sovražni oddelki so bili razpršeni pri Verseglianu (dolina Solo) vzhodno Adamella in ob Tonalu. Od Gardskega jezera do Pieve motilni ogenj, ki je bil gostejši na asfaltski planoti in na levem bregu Brente. Sovražna patrulja se bile pogane beg južno Naga. Vzdolž Pieve obojestransko živahno ognjeno delovanje. Nase strelne puške so zadele sovražne oddelke. Na rečnem bregu nasproti Zensonu so proizvedle naše baterije vsled učinkovitega opazovanja naših letalcev v sovražni bateriji požar. Bombardirale so sovražne delavce vzhodno Saleuturo, razpršile in popadle so s plave in vozove nasproti Fagari. Tekom dneva so bombardirali naši letalci sovražna letališča. Druga polja je bombardiralo ponoči pet vodljivih zrakoplovov. Vrgli so vsega skupaj sedem ton bomb. Vsi naši aparati so se vrnili kljub litemu sovražnemu ognju nepoškodovani na svojo bazo. Na levem bregu Pieve so zbili angleški letalci dve sovražni letali.

ANGLEŠKA OFENZIVA V PALESTINI.

Carigrad, 11. marca. Dne 10. marca so se vršili na palestinski fronti silni boji. Deloma se niso končali tako pri Nebi Salehu, kjer smo izvršili protigunek in kjer je sovražnik potem postavil v boj močne sile. Zavržili smo opetovane močne sovražne napade proti vzhodnemu oddelku te pozicije. Samo na eni točki se je posrečilo Angležem pridobiti nekoliko tal. Tudi tu se boj še nadaljuje. Glavni sovražni sunek je bil naperjen proti naši poziciji na obeh straneh ceste Jeruzalem - Nablus. Njih aspeh se je omejil na to, da so mogli zapesti Burdž el Lisan in Seik Saleh. Boji proti vzhodu do Jordana smo vse napade zavržili.

Politične vesti.

— **Shod v Logatcu.** V nedeljo dne 27. t. m. ob 4. popoldne se vrši v Dolegjem Logatcu pri Kramerju velik manifestacijski shod.

— **Konec exlexa.** Dunaj, 12. marca. Današnja »Wiener Ztg.« objavlja, kakor o proračunskem provizorju.

— **Kranjska zastopana po Nemcu v Vojnokreditnem zavodu.** V upravni svet komaj ustanovljenega, pa že slovitega Vojnokreditnega zavoda sta bila imenovana iz Kranjske Nemec dr. Schöppel in Slovenec ravnatelj Traven. Slednji je umrl. Doslej še nima naslednika v upravni svet Vojnokreditnega zavoda in tudi ni nobene brige za to. Kranjska, čisto slovenska država (tudi pri

šoš Nemcev ne šteje nič), je zastopana sedaj po Nemcu pri Vojnokreditnem zavodu in za tajniško mesto pri cenzorskem kolegiju se potegujeta dva nemška odvetnika. Nemška predrznost je skrajna, ali umiliva, ker zavod ima v glavnem nalogo, privedi nemški živeli v Primorje in ga tam ustaliti.

— **Ministerialna komisija v Ljubljani.** Kakor nam poročajo z Dunaja, pride ministerialna komisija, ki preiskuje pritožbe proti postopanju nemške birokracije za časa preganjanja naših ljudi, najbrž v četrtek v Ljubljano. Uradovala bo v poslopu deželne vlade. Pred komisijo naj se ne zglašijo le oni, ki bodo ali so dobili posebna povabila, temveč vsakdo, kateremu se je s strani oblasti radi njegovega narodnega pripričanja godila krivica, ima pravico se oglašiti in povedati svoje pritožbe. Nikdo naj se ne boji. — K temu poročilu pripominjamo, da se večina naših zatiranih ljudi ne bo mogla oglašiti, ker se nahajajo premmogi pri vojakih. Komisija prihaja tudi tako skrivnostno, da se bodo mnogi oglašili, ko bo že zopet — odšla.

— **Nemški predpogoj za revizijo sistema v Avstriji.** V berlinskem vsememškem listu »Tag« je izšel članek pod naslovom »Avstrija in Poljaki«. V tem članku se očita Poljakom, da se giblje njihova politika sedaj pod angleškim vplivom. Poljaki stavijo vse na eno karto. Pridružili so se Jugoslovanom in Čehom, ki hočejo razkosati monarhijo in so tako uničili predpogoje za takozvano avstro - poljsko razrešitev poljskega vprašanja. Prvi korak osvobodjenih Poljakov je naperjen proti onim državam, ki so jih osvobodile. Ni pričakovati, da bi Poljaki v okviru avstrijske rešitve svojega vprašanja pokazali več politične discipline in hvaležnosti... Ker je zato razrešitev poljskega problema v avstrijskem smislu odpadla, nastane za Nemce in za Avstrijo vprašanje, kako ga rešiti na drug način. Avstro - poljska rešitev bi bila omogočila odcepitev Galicije in v dunajskem parlamentu trajno nemštvo večino, najboljše jamstvo trajnega reda. Kaj sedaj? K predvojni politiki se ne moremo vrniti. Nemogoče je, da ostanjejo Ukrajinci pod oblastjo poljske večine v Galiciji. Ukrajinsko državo moramo uporabiti kot pritisk za spremembo političnih in narodnih razmer v Galiciji. Iz Galicije torej izhaja neposredni povod za preureditev notranjega sistema. Ako bi galjski poslanci še nadalje ostali v parlamentu, potem bi bili Nemci in država podvrženi vsem eventualnostim slovenske večine. Da bi se Ukrajinci pod gotovimi pogoji te slovenske večine odrekli, prav nič ne spremenijo dejstva samega. Zato je za državo in Nemce poljsko vprašanje usodno in življenjsko vprašanje. Zato je treba na vsak način Galicijo odcepiti od ostalih dežel in to je prvi predpogoj novega političnega reda v Avstriji.

— **V bratskem obsevu.** Dan po sprejetju proračunskega provizorja v poslanski zbornici so priredili nemški poslanci na Dunaju slavnostno pojedino. Da proslavijo svojo »zmago«. Pojedine se je udeležil tudi ministrski predsednik vitez Seidler. Načelnik nemško-nacionalnih strank dr. Waldner je govoril ministrskemu predsedniku navdušeno napitnico, češ Seidler raste z vsakim korakom in ohranil si bo na svoji ravni poti zaupanje nemških strank. V svojem odgovoru je vitez Seidler povdjal, da ima najčistejšo in najpoštenjšo namene za cesarja, za državo in za svoj (nemški) narod. Pripoveduje se, da je vladalo na pojedini veliko veselje. Dr. Waldner je poslal zunanjemu ministru grofu Czerninu posebno brzojavko, v kateri pravi, da Nemci trdno zaupajo v Czerninovo »miroljubno roko«.

— **Nameravana prepoved Preradovičeve proslave v Zagrebu.** Zdi se, da se je narodna hrvaška vlada res že odločila prepovedati Preradovičovo proslavo, ki bi se imela vršiti dne 19. t. m. v Zagrebu. Glasilo koalicije »Hrvatska Rijeka« že preludira, češ bolje je, da se proslava sploh ne vrši, ako v tem resnem času ne more biti čin, koristen za ves narod, temveč bi se morala spremeniti v formalnost. Uverjeni smo, da ima naš narod tudi mimo proslave nebroj prilik, da koristno dela za sebe in za svojo bodočnost v teh historičnih momentih. »Hrvatska Rijeka« poroča tudi, da je bila uprizoritev Preradovičevega »Kraljeviča Marka«, s katero naj bi bilo hrvaško narodno gledališče proslavilo 100letnico velikega pesnika, že prepovedana. Te vesti, ki prihajajo iz našega Zagreba, kjer je na krmlu stranka, ki se imenuje narodno, morajo vsakega iskrenega rodoljuba navdajati z globoko žalostjo. Prišlo je tako daleč, da naš narod v svojem največjem mestu, tam kjer je oblast v rokah vlade, odgovorne narodni stranki, ne sme več slaviti svojih velikih sinov. Odbor za proslavo Preradovičeve 100letnice objavlja, da od oblasti še ni prejel nobene obvestila. Predložil je policiji program proslave in če bi policija eden ali drugi del programa črtala, bo odbor proslavo najbrže odgodil na poznejši čas.

— **Ogrski ministrski predsednik o ogrskem armadnem vprašanju.** V ogrskem državnem zboru je ministrski predsednik dr. Wekerle nastopil proti naziranjem avstrijskega ministrskega predsednika ter mu odrekel kompetenco, interpretirati zakonski člen 12. iz leta 1857. Zadeva ogrske armade da je samo vprašanje med madžarskim narodom in vladarjem. Sedanja ogrska vlada je sprejela to vprašanje kot kardinalno točko v svoj program. Negotovanje med avstrijskim in

ogrskim stališčem se izraža v tem, da je vodstvo in notranja organizacija armade v Avstriji absolutna, na Ogrskem pa ustavna pravica vladarja. Samostojna organizacija ogrske armade se mora torej ustavno izvršiti. Ogrska vlada ima zagotovila, da se bo to zgodilo. Treba pa je iz političnih ozirov zlasti ureditev gospodarskih odnosov budoče ogrske armade skupno z avstro - ogrsko vlado. Nikakor pa od teh pogajanj ne sme biti odvisna ustanovitev te armade. Če ne pride do sporazuma, zaradi tega Ogrska vendar ne izgubi pravice do svobodne odločitve.

— **Wilson in Avstrija.** Pariški listi poročajo iz Washingtona: Wilson ima le malo upanja, da bi moglo priti z Nemčijo do sporazuma, pač pa meni predsednik Združenih držav, da bi se dalo doseči zblizanje med Ameriko in Avstrijo. — Slovenske konference v ententnih državah. Švicarski listi poročajo: V Parizu so se vršile konference Jugoslovanov z Italijani, v Londonu pa posvetovanja Čehov in Poljakov. Med posameznimi narodi je bil dosežen sporazum. Kar se tiče Čehov in Poljakov, je izjavil bivši državni poslanec Zamorski v rimskem listu »Epoca«, da bodeta poljska in češka država imela skupno mejo. — **Wilson kongresu sovjetov.** Washington, 11. marca. Predsednik Wilson je poslal ameriški konzulu v Moskvi tole brzojavko: Uporabiti hočem priložnost sestanka kongresa sovjetov, da izrečem odkritosrčno simpatijo ljudstva Zedinjenih držav v trenutku ko se je nemška sila vsilila, da prekine boj za svobodo in da razširi svoj uspeh ter postavi želje emcije na mesto ciljev ruskega naroda. Žal, vlada Zedinjenih držav sedaj ne more neposredno in uspešno pomagati, želela pa bi bila dana možnost prinesiti podporo. Rad bi zagotovil ruskomu narodu potom kongresa, da bo vporabila vlada Zedinjenih držav vsako priložnost, da zagotovi Rusiji še enkrat popolno suverenost in neodvisnost v lastni deželi, in da Rusiji zopet pripomore v polnem obsegu do velike vloge v življenju Evrope in moderne sveta. Ljudstvo Zedinjenih držav se udeležijo na ta način s srcem poskusa ruskega naroda, da se osvobodi od stare avtokratne vlade in da si zagotovi svoje lastno življenje.

— **Glav S. H. S. ustavljen.** Dopisnik nam brzojavlja iz Zagreba: »Glav Slovenaca, Hrvata i Srba« je bil z naredbo bana za osem dni ustavljen. — Banska naredba pravi, da način pisanja »Glava S. H. S.« ogroža interese vevanja. Naredba je stopila v veljavo 11. t. m.

— **Spremembe v politični upravi Dalmacije.** Svoječasno smo poročali, s kakimi sredstvi se skuša dalmatinski namestnik grof Mario Attems vzdržati na svojem mestu. Zdelo se je takrat, da bo dunajska vlada vendarle izvajala konsekvence ter odstranila človeka, pod katerega zaščito so se pred vojno in zlasti po izbruhu vojne vršile v Dalmaciji lumparije, ki so tej kronovini priborile žalostno slavo politično najbolj korumpirane in najnesrečnejše dežele. Interpelacije Jugoslovanskega kluba so pokazale, da bi odstranitev grofa Attems bila le skromen začetek očiščevalnega dela, ki bi ga moral izvršiti sistem med svojimi dalmatinskimi služabniki. Toda brigi se vlada za interese ljudstva, za poštenost svoje uprave! Grof Attems je zmagal in ostane, njegov nasprotnik, precej dostojnejši grof Thun, dosedanji podpredsednik nameštstva, pa odhaja. Pravilo, da bo premeščen v Prago, kjer dobi mesto v češkem odseku praškega deželnega šolskega sveta. Kdo postane naslednik grofa Thuna, še ni gotovo. Med raznimi kandidati se navajajo imena kotorskega okrajnega glavarja dvornega svetnika Budisavljevića in pa dvornega svetnika v ministrskem prezidiju Čulića. Dalmacija je tudi danes še popolnoma v rokah policajev in komisarjev. Trindvajset največjih občin je razpuščenih in sedaj nameravajo razpuštili še dve, ono v Skradinu pri Šibeniku in občno Rab.

— **Nameravana prepoved Preradovičeve proslave v Zagrebu.** Zdi se, da se je narodna hrvaška vlada res že odločila prepovedati Preradovičovo proslavo, ki bi se imela vršiti dne 19. t. m. v Zagrebu. Glasilo koalicije »Hrvatska Rijeka« že preludira, češ bolje je, da se proslava sploh ne vrši, ako v tem resnem času ne more biti čin, koristen za ves narod, temveč bi se morala spremeniti v formalnost. Uverjeni smo, da ima naš narod tudi mimo proslave nebroj prilik, da koristno dela za sebe in za svojo bodočnost v teh historičnih momentih. »Hrvatska Rijeka« poroča tudi, da je bila uprizoritev Preradovičevega »Kraljeviča Marka«, s katero naj bi bilo hrvaško narodno gledališče proslavilo 100letnico velikega pesnika, že prepovedana. Te vesti, ki prihajajo iz našega Zagreba, kjer je na krmlu stranka, ki se imenuje narodno, morajo vsakega iskrenega rodoljuba navdajati z globoko žalostjo. Prišlo je tako daleč, da naš narod v svojem največjem mestu, tam kjer je oblast v rokah vlade, odgovorne narodni stranki, ne sme več slaviti svojih velikih sinov. Odbor za proslavo Preradovičeve 100letnice objavlja, da od oblasti še ni prejel nobene obvestila. Predložil je policiji program proslave in če bi policija eden ali drugi del programa črtala, bo odbor proslavo najbrže odgodil na poznejši čas.

— **Ogrski ministrski predsednik o ogrskem armadnem vprašanju.** V ogrskem državnem zboru je ministrski predsednik dr. Wekerle nastopil proti naziranjem avstrijskega ministrskega predsednika ter mu odrekel kompetenco, interpretirati zakonski člen 12. iz leta 1857. Zadeva ogrske armade da je samo vprašanje med madžarskim narodom in vladarjem. Sedanja ogrska vlada je sprejela to vprašanje kot kardinalno točko v svoj program. Negotovanje med avstrijskim in

ogrskim stališčem se izraža v tem, da je vodstvo in notranja organizacija armade v Avstriji absolutna, na Ogrskem pa ustavna pravica vladarja. Samostojna organizacija ogrske armade se mora torej ustavno izvršiti. Ogrska vlada ima zagotovila, da se bo to zgodilo. Treba pa je iz političnih ozirov zlasti ureditev gospodarskih odnosov budoče ogrske armade skupno z avstro - ogrsko vlado. Nikakor pa od teh pogajanj ne sme biti odvisna ustanovitev te armade. Če ne pride do sporazuma, zaradi tega Ogrska vendar ne izgubi pravice do svobodne odločitve.

— **Wilson in Avstrija.** Pariški listi poročajo iz Washingtona: Wilson ima le malo upanja, da bi moglo priti z Nemčijo do sporazuma, pač pa meni predsednik Združenih držav, da bi se dalo doseči zblizanje med Ameriko in Avstrijo. — Slovenske konference v ententnih državah. Švicarski listi poročajo: V Parizu so se vršile konference Jugoslovanov z Italijani, v Londonu pa posvetovanja Čehov in Poljakov. Med posameznimi narodi je bil dosežen sporazum. Kar se tiče Čehov in Poljakov, je izjavil bivši državni poslanec Zamorski v rimskem listu »Epoca«, da bodeta poljska in češka država imela skupno mejo. — **Wilson kongresu sovjetov.** Washington, 11. marca. Predsednik Wilson je poslal ameriški konzulu v Moskvi tole brzojavko: Uporabiti hočem priložnost sestanka kongresa sovjetov, da izrečem odkritosrčno simpatijo ljudstva Zedinjenih držav v trenutku ko se je nemška sila vsilila, da prekine boj za svobodo in da razširi svoj uspeh ter postavi želje emcije na mesto ciljev ruskega naroda. Žal, vlada Zedinjenih držav sedaj ne more neposredno in uspešno pomagati, želela pa bi bila dana možnost prinesiti podporo. Rad bi zagotovil ruskomu narodu potom kongresa, da bo vporabila vlada Zedinjenih držav vsako priložnost, da zagotovi Rusiji še enkrat popolno suverenost in neodvisnost v lastni deželi, in da Rusiji zopet pripomore v polnem obsegu do velike vloge v življenju Evrope in moderne sveta. Ljudstvo Zedinjenih držav se udeležijo na ta način s srcem poskusa ruskega naroda, da se osvobodi od stare avtokratne vlade in da si zagotovi svoje lastno življenje.

— **Livlanski nemški vitezi.** Kakor poročajo iz Berolina, je dobil nemški cesar iz Jurjeva (Dorpat) brzojavko livlanskega viteštva, ki se zahvaljuje za rešitev Livlandije in za zaščito te »najstarejše nemške kolonije«. Livlanski viteštvo prisega neomajno zvestobo v veličino nemške domovine. Podobno brzojavko so baje poslali profesorji in dijaki jurjevskega vseučilišča. — **Komornik nemške cesarice.** Kakor poroča berlinski »Vorwärts«, so nemške oblasti dvignile obtožbo proti komorniku nemške cesarice v Behr-Pinnowu ki je v postranski službi dobavljal nemški armadi vreče ter pri tem zaslužil na nepošten način 4.600.000 mark.

— **Pred revolucijo na Švedskem?** Stockholmski »Nya Daglight« allehand« poroča, da so švedski mlaDOSocialisti sklenili z rusko vlado pogodbo, ki bi jim omogočila na spomlad revolucijo. Ruski in finski boljševiki so se zavezali, da jih bodo podpirali z vojnimi ladjami, čim bodo Baltičsko morje prosto ledu. Delegat boljševikov Kamenjev, da se je mudil nedavno v Stockholmu, kamor je prinesel švedskim socialistom denarja za revolucionarno organizacijo.

— **Rusko - romunska vojaška pogodba.** Berolin, 10. marca. (Kor. ur.) Ruski tajni dokumenti, katere sedaj objavlja boljševiška vlada v ločenih zvezkih, obsegajo v 3. zvezku rusko-romunsko vojaško pogodbo iz leta 1916. Najinteresantnejše določbe se glase: V dopolnilo zvezne pogodbe, ki je bila sklenjena 17. avgusta 1916 med Rusijo, Francijo, Anglijo, Italijo in Rumunijo, se obvezuje Rumunija, da mobilizira vse svoje bojne sile na kopnem in na morju in napade Avstrijo ne kasneje, nego 28. avgusta 1916. (Osem dni po solunski ofenzivi.) Ofenzivna dejanja romunske armade se imajo pričeti na dan vojne napovedi. Od trenutka, ko bo podpisana predležea konvencija in med mobilizacijo in koncentracijo romunske armade, mora biti ruska armada obvezana, da bo razvijala skrajno energično delovanje na vsej avstrijski fronti v svrhu varstva zgoraj omenjenih romunskih operacij. To delovanje mora biti posebno močno in ofenzivno v Bukovini, kjer morajo ruske čete na vsak način svoje pozicije držati in ostati tudi v svoji dosedanji številni moči. Od 25. avgusta 1916 dalje mora ruska mornarica jamčiti za varstvo pristanišča, da prepreči vsako izkrcanje sovražnih čet na romunski obali, kakor tudi vsako prodiranje v donavski zaliv. S svoje strani prizna Rumunija za rusko črnomorsko mornarico pravico, da uporablja Konstanco za vojno pristanišče in ukrene tudi potrebne odredbe proti sovražnim podmorskim čolnom. Ruske bojne ladje, ki bodo uporabljale Donavo v varstvo svojega brega ali tudi v podporo ro-

munске mornarice, bodo morale biti pod vrhovnim poveljstvom romunskih armad in delovati na tej reki skupno z romunskimi monitorji. Podrobnosti tega skupnega delovanja se imajo določiti soglasno s predpisi predležee konvencije. Rusija se obvezuje, da bo poslala tekom mobilizacije romunske armade dve infanterijski diviziji in eno kavalerijsko divizijo v Dobružo za skupno delovanje z romunsko armado proti Bolgarski. Zvezne države se obvezujejo, da podvzamejo odločno ofenzivo pri Solunu stoječih armad najmanj osem dni pred začetkom romunskega vojaškega delovanja, da olajšajo mobilizacijo in koncentracijo vseh romunskih bojnih sil. Ta ofenziva prične 30. avgusta 1916. Ako bi tekom vojaških operacij zvezne države po sporazumu s pristojnimi generalnimi štabi spoznale za potrebno, da povečajo kontingente svojih skupno z romunsko armado delujočih čet, ne sme to povečanje vojnih sil na noben način izpremeniti določb sklenjene konvencije. Načeloma obdrže romunske in ruske čete svoje lastno poveljstvo, svoje ločene operative zone in popolno neodvisnost pri izvajanju operacij. Demarkacijska črta med obema armadama teče od Dorne Vatre preko Bistrice in dolin rek Sajo in Samo v Debrečin. Romunske operacije bodo imele za glavni cilj pohod skozi Sedmograško na Budimpešto, v kolikor bo to dopuščal vojaški položaj južno Donave.

— **Pichonova razkritja o dogodkih pred izbruhom vojne.** Nemško in francosko javnost te dni mnogo razburja razkritje francoskega zunanjega ministra Pichona, ki je v svojem govoru pri slavnostnem zborovanju pariške Sorbonne navedel nov dokaz, da je Nemčija v avgustu leta 1914, smotreno delovala na izbruh vojne. Pichon je navedel instrukcijo, ki jo je takrat dobil pariški nemški veleposlanik v. Schön iz Berolina. V tej instrukciji je bilo m. dr. rečeno: »Če bi Francoska vlada, česar pa ni pričakovati, izjavila, da hoče ostati nevtralna, povejte francoski vladi, da moramo zahtevati kot poročilo za njeno nevtralnost, da nam prepusti trdnjave Toul in Verdun, ki jih bomo zasedli in vrnili po končani vojni z Rusijo.« Iz tega sklepajo Francozi, da je nemška vlada hotela preprečiti, da bi Francija ostala nevtralna, ker ji je bilo na tem, da baš njo napade. Radi tega je hotela v slučaju, da bi bila francoska vlada res nameravala se odločiti za nevtralnost, z zahtevo po izročitvi Toul in Verdun izzvati katastrofo. — Na Nemškem se je najprvo dvignila burja nevolje proti francoskim lažem, toda pokazalo se je, da je bila dotična instrukcija res poslana. Uradna »Nordd. Allgemeine Ztg.« je napisala komentar, da je nemška diplomacija morala takrat računati z vsemi možnostmi. Izjava francoske vlade, da ostane nevtralna, bi ne bila od Nemčije odvrnila nevarnosti, da Francija vendarle intervenira. V ostalem nemški veleposlanik instrukcije ni nikdar rabil, ker mu je francoska vlada na vprašanje, kaj namerava Francija, odgovorila, da bo storila to, kar ji bodo ukazovali njeni interesi. Cela afera je po pojasnilu »N. A. Z.« prišla na razgovor v glavnem odseku nemškega državnega zbora, kjer so govorniki raznih strank prav ostro grajali nestrojno postopanje nemške diplomacije. V ostalem zatrjujejo nemški listi sedaj, da je bilo težišče celega položaja — v Italiji. Pripovedujejo namreč: 30. julija se je bila italijanska vlada še enkrat potrdila, da bi izsilila v Berolinu, še bolj pa na Dunaju kako plačilo za nastop na strani zaveznikov. Italija ni imela sreče. Dne 31. julija ob 2. popoldne je prišel na to angleški veleposlanik Renell - Rodd najprej k zunanjemu ministru San Giulianu in potem še Salandri. Kakor sta »Secolo« in »Corriere« natančno dognala, so razgovori trajali celi dve uri. Ko je veleposlanik odšel, sta se oba državnika še razgovarjala, nakar je prišel zastopnik Francoske, ki se je pol ure razgovarjal z angleškim veleposlanikom. Razgovor Salandre in San Giuliana z Barrerom je trajal do 6. zvečer. Ko je odhajal od obeh ministrov, je bil videti zelo zmagovest. Barrere je na to takoj sprejel g. Bisolattija, ki je spisal za 1. avgust prvi vojni članek za »Secolo«. Proti 8. zvečer je dal poklicati San Giuliano tudi nemškega veleposlanika v. Flottowa, da mu v suhih besedah izjavi, da se bo Italija proglašila za nevtralna. Avstro - ogrskega zastopnika v. Mereya San Giuliani oni večer ni sprejel, pač pa so se še tisti večer poslane precej močne čete s francoske meje proti avstrijski meji Italije. Domnevati je, da je Barrere že ob 6. zvečer telefonično sporočil svojo zmago v Rimu g. Vivianiju in Delcasseju, tako, da si je lahko misliti, kako stališče je mogel zavzeti gosp. Guiliani eno uro pozneje pri obisku nemškega veleposlanika v. Schöna. Ne v Parizu, marveč v Rimu da so torej padle kocke vojne.

— **Knez Lvov izpuščen iz zapore.** Berlinska »Telegraphenunion« poroča iz Petrograda, da so boljševiki izpustili iz zapore kneza Lvova, predsednika prve revolucijske vlade. — **Skorajšnji konec vojne?** Iz Bukarešte: Podpredsednik bolgarske mi-

rovne delegacije Momčilov se je izrazil o splošnih mirovniških izgledeh, da kažejo, da je splošni mir prav blizu. Utrujenost na strani entente narašča tako, da misel sporazuma vedno bolj napreduje.

— **Amerika računa, da bo trajala vojna še dve do tri leta.** Prejšnji ameriški predsednik Taft je imel v New Yorku govor, v katerem je rekel, da Amerika računa na vojno, ki bo trajala še 2-3 leta. Amerika mora postaviti na svoje armado 5-6 milijonov in jo spraviti v Evropo, kakor hitro bo artilleristično opremljena.

— **Ameriška vojna odlikovanja.** Wolfow urad poroča, da je predsednik Wilson odobril štiri hrabrostna odlikovanja za ameriške vojake, vojni križ, vojno medaljo, zlat trak za vojno službo in trak za ranjence. Najvišje odlikovanje je vojni križ iz bronca, ki se bo podeloval le za čin izredne hrabrosti.

— **Radi mirovne propagande aretirani ameriški pisatelji.** Iz Newyorka poročajo, da je bil pisatelj William Robinson aretiran radi mirovne propagande. V svoji mirovni brošuri zahteva, da naj Amerika takoj sklene mir, češ da ni pričakovati, da bi pri mirovni razpravi proti željam entente mogla kaj doseči.

Dopis iz Celja.

(Od našega dopisnika.)

Celje, 12. marca.

Manifestacija za Jugoslavijo v Zalcu je častna zadeva cele Savinjske doline. Naj bo to šod, kakršnega Savinjska dolina izza taborske dobe v 70. letih še ni videla. Naj vidi Nemci in naši posiljenec, kako močna je naša volja, da dosežemo svoj cilj: Jugoslavijo. Dne 17. marca mora biti v Zalcu vse, kar narodno misli in čuti!

Gospod Schelesnikar na celjskem okrajnem glavarstvu misli, da je zelo velik gospod. S strankami najraje sploh ne obuje, če pa, potem osorno in surovo. Omejit je uradovanje s strankami na en uradni dan v tednu — in to pri tako važnem referatu, kakor je aprovizacijski! V sedanjih težkih časih bi moral biti uradni tega referata strankam na razpolago vse uradne ure in še razven istih, gospod Schelesnikar pa skrajša še uradne ure in se zapira in zaklepa pred strankami ter jih meče lastnoročno iz pisarne, in naj pridejo še v tako važnih zadevah. Iskal ga je neki gospod dopoldne ob 10. v pisarni. Tam ga ni bilo. Po dolgem izpraševanju izve gospod, da referent ob tem času običajno žužina v gostilni »Zur Traube«. Zadeva je bila zelo nujna, gospod ga je iskal zaman že dva dni! Napoti se torej za gospodom Schelesnikarjem v gostilno. Tu mu pa takoli osorno pové, da v gostilni ne uraduje. Gospod ga zaprosi, da bi ga smel spremiti po ulici in mu tam razodeti svojo zadevo. Schelesnikar se obregne, da tudi na cesti ne uraduje. Sedaj bi radi vedeli, kje ta gospod uraduje? V gostilni ne, na cesti ne, v pisarni pa tudi ne! Mislimo, da je bilo zelo neupravičeno, mu odkazati uradni lokal izven poslopija okrajnega glavarstva. Tak uradnik spada neopredeljeno pred oči svojega sosa, torej eventualno v njegovo predstobo, ne pa v stran ležeče poslopije, kjer je brez vsake kontrole! To pa povemo prav resno njemu in njegovim predstojnikom, da si njegovih surovosti ne bomo pustili dopasti. Ravno v aprovizacijskih zadevah trpi ljudstvo dovolj, zato spada v ta referat takten, obziren mož, ne pa nadut mladenič, ki se ob vsakega obregne, kateri si upa prestopiti prag njegove pisarne in ki hoče aprovizacijo celega okraja vklemiti v en uradni dan. Njegov prednik dr. Hofmann je imel dobro voljo in je bil vljuden in koncilijanten, čudežev seveda tudi ni mogel delati. Teh tudi od Schelesnikarja ne zahtevamo, zahtevamo pa, da se obnaša tako, kakor smemo pričakovati od vladnega uradnika v teh, za prebivalstvo itak dovolj težkih časih. Gospodu glavarju pa svetujemo, da uradovanje tega moža kontrolira in da odda aprovizacijski referat dostojnemu, mirnemu in vljudnemu uradniku.

Baltzu pl. Baltzbergu v album! Dasi ste kot prehranjevalni inšpektor za Slovensko Stajersko dolžni, če že ne slovensko znati, vsaj slovenski jezik spoštovati, ste vendar na nekem zborovanju v Celju v zadevi prehrane na naravnost oduren način, vreden vsakega Wolfijanca, pokazali, da zaničujete naš jezik. Sedaj pa še izven tega izvem, da ste — dasi vas naša slovenska politična zborovanja kot prehranjevalnega inšpektorja prav nič ne brigajo — potem brzojavke hoteli izzvati prepoved manifestacijskega shoda v Zalcu. To presega ne meje vašega delokroga kot vojaški funkcionar, ampak tudi meje politične dostojnosti. Svarimo vas — kljub vašemu plemenitstvu in kljub temu, da ste avanzirali za hetmana! — pred takimi donkišotijadami. Kdor hodi na sonce, mora biti sam čist kot sonce. To si zapomnite!

Nemškega govorjenja je med Slovenci v Celju, osobito med ženskimi svetom, na našo žalost in sramoto še vedno veliko preveč. Clovek res ne vé, čemu na rovaš naj pripiše to bedasto razvado. Vpletanje nemških besed v slovenske stavke, vpletanje nemških stavkov v slovenski razgovor, to je še vedno žalosten preostanek iz polpreteklega doba naše zapisanosti in nezavednosti. Kaj treba gotove ljudi res s kolom najvišjega kalibra udariti po glavi, da razločijo, kaj je prav in kaj ni prav? Poslušajmo se po nepotrebnem jezika onega naroda, ki nas naravnost zbesnelo tlači ob tla, ki v svoji oholosti nima niti najmanjšega čuta za naše pravilne zahteve na podlagi naših ogromnih žrtv na krvi in premoženju, — ne pomeni nič manj nego priznavanje, da ima ta narod pravico nas tlačiti. Mar naj danes, v dobi deklaracijske politike, ki je vse naše narodno življenje posvetila in blagoslovila, začnemo zopet od kraja z narodno vzgojo nekaterih mladičev? Poljdite v Prago in na celo Češko in na prvih ene roke boste lahko sešli vse Čeha, ki bodisi na ulici, bodisi doma izpregovore po nepotrebnem le eno nemško besedo!

Iz Savinjske doline, v katero senetil nas je doleži iz Solčev, in katere

ga posnamemo, da se še danes, v tej tako važni narodni dobi, najdejo ljudje, ki se štejejo v gotovih časih med nas, ki pa drug hip takoj zopet pokažejo svoj nelep značaj ter jih za lepo besedo drugače oholega tuja in za par judeževih srebrnikov ni sram, da skušajo spravljati našo slovensko posest v naših lepih planinah v tuje krepčije. Ljudi, katerih danes, v dobi jugoslovanske deklaracije, ni sram takega početja, se bomo v bodoče temeljito otrsli. Če jih bodo držali pokonci celjski nemškutarji, o tem naj sami premišlujejo.

Iz celjskega občinskega zastopa. V seji dne 8. marca se je sklenilo med drugim: »Sudmarki« podariti 100 kron. Je smešna vsotica, toda še ta je preveč z ozirom na mizerno stanje celjskih financ in z ozirom na to, da gre njih doberšen del tudi iz žepov slovenskih davkoplačevalcev. — Cisti dobiček mestnega vodovoda za leto 1915/16 znaša 15.330 K 07 vin. — Zvišale so se pristojbine v mestni klavnic. Seveda, kako bi se drugače mogla dajati darila za razna nemško - nacionalna društva! — Trgovcu Kossu se je dovolila kavarniška koncesija za od njega kupljeno hišo v Rotovški ulici. Gostilniška koncesija je bila odklonjena. — Dekliška meščanska in trgovska šola, v kateri je bila doslej rezervna bolnišnica, je sedaj izpraznjena in se bo v doglednem času zopet izročila učnim svrhom.

Ali se bomo jokali! Celjski listič Vahtarca, ki ga čita v celem 377 ljudi, poziva v sobotni številki nemške poslance, naj se ne spuščajo z jugoslovanskimi »izdajalci« v nikakršna pogajanja. Seveda, če Ambroschütz tako komandira, bodo Markhl in drugi nemški poslanci že morali ubogati. Nas to prav nič ne boli.

Tako je prav! Posojilnica na Cvenu je na svojem običnem zboru sklenila, odstopiti od graškega Verbanda in pristopiti k slovenski Zadrugi zvezi. Upamo, da bomo o mnogih drugih posojilnicah mogli v doglednem času isto poročati.

Nemško politično pisarno so ustanovili v Puju. Njen namen je: voditi potrebno politično - narodno malo delo v mestu in okolici, omogočiti v obrambnem boju (proti Slovincem) potrebno poglabljanje edinstva vseh nemško - zavednih (t. j. nemškutarjev) ter služiti v vseh narodnih vprašanjih s pojasnitvijo. Vodstvo pisarne je v rokah »Stajerskega« uradnika, znanega političnega doktorka Linhart. S tem je za nas vse povedano, dovolj pa menda že tudi za tiste slovenske kmete, ki še vedno verjamejo, da je Linhart samo »Nemcem prijazen Slovenec«.

Nemškutarska deputacija k cesarju, ki je nameravala med 13. in 15. februarjem biti sprejeta v avdijski, se še vedno krpa in bo — kakor poroča »Stajersko«, pač zelo kalen vir! — baje vendarle sprejeta. Smo zelo radovedni, če se bo vladar res dal hujskati od naših renegovat proti slovenskemu ljudstvu, ki je prelilo toliko krvi za njegov prestol.

Se enkrat občni zbor kmetijske družbe v Gradcu. Dne 22. in 23. marca se vrši letošnji občni zbor, na katerega smo že enkrat opozorili. Pri zadnjem običnem zboru smo si po težkem boju priborili 6 odbornikov t. j. eno četrtino. Če letos vse naše podružnice store svojo dolžnost in pošljejo delegate, lahko računamo s tem, da si priborimo tretjino odborniških mest, katere nam po številnosti slovenskega prebivalstva gre. Če se dalje računamo, da je izmed milijona nemškega prebivalstva na Stajerskem najmanj 350.000 ljudi zaposlenih v industriji in ne v kmetijstvu, dočim je izmed spodnještajerskega ljudstva najmanj 95 odstotkov zaposlenega v kmetijstvu, vidimo iz tega, da imamo tem bolj pravico, zahtevati najmanj tretjino v odboru Stvarno je zahteva popolnoma upravičena, zato bodo delegati naših podružnic storili samo svojo računarsko dolžnost če z vsa vnaemo vztrajajo pri tej zahtevi.

Davorin Trstenjakov sklad. Vseled sklepa Zgodovinskega društva v Mariboru z dne 11. novembra 1917, je osnovan v proslavo znamenitega slovenskega zgodovinarja Davorina Trstenjaka poseben sklad, iz katerega se bo podpiralo mlade zgodovinarje, ki hočejo nabirati gradivo za zgodovino slovenskega naroda ter podpirati cilje zgodovinskega društva. Pokroviteljina znaša 200 K, ustanovljena 100 kron, dobrotnik plača 10 in podpornik manj ko 10 K. Komur je na srcu naša kulturna povzdiga, bo prispeval svoj obolus v ta sklad.

Drobne novice. Za častnega kanonika je bil dne 7. marca v Mariboru inštaliran dekan iz Smarja pri Jelšah, gosp. Ivan Bohanec. — Velikonočne počitnice na ljudskih in meščanskih šolah po Stajerskem bodo od 26. marca do včetega 2. aprila. — Promet s svežim sadjem, oziroma nleza prevažanje po železnici je od 17. marca zopet dovoljeno. Do 50 kg ni treba prevoznega dovoljenja, za večje množine je potrebno. — Umrl je dne 4. marca v Celju bivši 30letni stražnik v Celju Simon Kalischig v 54. letu starosti. Bil je nemškega mišljenja, a poštenjak. Zadnje mesece je vidno hiral. — Lahko prislujši si le lep znesek kovač Mat. Škerbec v Globokem, ki je pil te dni v gostilni Neže Molan. Ko je gostilničarka šla k počitku, je izgubila torbico s 750 K denarja. Škerbec jo je na them pobral, plačal svojo plačo in izginil.

Vesti iz primorskih dežel.

Goriški nadškof se vrača domov. Te dni se preseli goriški nadškofijski urad iz Zatičnice nazaj v Gorico. Pričakuje se, da se vrne na to v kratkem tuzni nadškof dr. Sedej.

Iz davčne službe v Primorju. Davčni upravitelj Karel Visintini, Iv. Jaconcig, Josip Stilizgoj, Oktavijan Marizza in Ivan Tencich so imenovani za višje davčne upravitelje.

Iz sodne službe v Primorju. Za deželno sodno svetnico in predstojnika okrajnih sodišč na svojih sedanjih službenih mestih so imenovani okrajni sodniki in sodni predstojniki Srečko Bisail v Kobaridu, dr. Emanuel Perčič na Krku, Ivan Vendrella v Gradišču ob Soči in Dominik Biondi v Labinu, za deželno sodnika svetnika okrajna sodnika Albert Komavec in Peter Zink deželno sodnike v Trstu in za okrajne sodnike sodniki Josip Graldi na Voloskem, Friderik Mulla in dr. Karel Peteani v Pulju, Anton Cigoj v Tolminu in dr. Evgen Vidulich v Motovunu.

Imenovanje pri primorski oblasti. Piskarji in adjunti Vinko Omerič so imenovani za upravitelja pomorskih lazarjetov v 11. činovnem razredu.

Imenovanje za upravitelja pomorskih lazarjetov v 11. činovnem razredu. Smrt med begunci. Na Bledu je umrla dne 12. t. m. Pavla Ličar, doma iz Solkana, v starosti 9 let. Žrtov vojne.

Begunci — pozor! Osrednji odbor na Dunaju nam poroča: Dne 11. aprila t. l. poteče rok, ki ga določa novi zakon z dne 31. decembra 1917 D. Z. št. 15 za 1918 za vlaganje prošnje bodisi za redno begunsko podporo od dneva 21. julija 1917 naprej po 2 K na osebo na dan, bodisi za naknadno podporo v smislu § 9. istega zakona do najvišjega zneska 500 K na osebo. — Po 11. aprilu bi mogli begunci doseči redno podporo vedno le od dneva priglasiitve dalje, ter zgrub podpora za ves čas od 21. julija t. l. do dneva priglasiitve. — Kar se tiče naknadne begunske podpore po § 9., postaja to vprašanje čedalje bolj zamotano. Tudi v slovenskih listih je bil priobčen poziv »Osrednjemu odboru« na Dunaju, naj bi to zadevo pojasnil. Sporocamo rojakom da se je »Osrednji odbor« z vso vnaemo lotil tega vprašanja in sili na to, da bo čim prej ugodno rešeno. Ni izključeno, da bo treba vse to urediti s popravkom § 9. v državnem zboru samem. Vsi begunci pa naj brez odloga vlagajo prošnje na svoje domače okrajno glavarstvo po okrajnem glavarstvu sedanjega bivališča. Pri tej priliki naj še povemo beguncem veselo vest, da je izdalo notranje ministrstvo nove odredbe o vračanju beguncem in sicer: Za povratek v skupino A zadostajo izkaznice izdane od glavarstev sedanjega bivališča, odpade torej zamudno pošiljanje teh legitimacij goriškim glavarstvom. Dalje je naročeno, da morajo biti begunci, ki se vrnejo iz taborišč, preskrbljeni z živžem za 30 dni in z obleko. Begunci smejo vzeti s seboj tudi ves živžev, ki se nahaja zdaj v njihovih rokah. Urad za ljudsko prehrano želi celo, da bi nesli begunci seboj kolikor mogoče živževa. Odločno se pa obseja originalno postopanje novomeškega glavarstva, ki je zahtevalo od beguncem povrnitve določene množine žita ita na račun preteje aprovizacije. — Vse tozadevne odredbe so že oddale na deželne vlade in brzojavno nekaterim glavarstvom.

Knjige za Brda. Gospodična Mara Mandel, Radovljica 53. Gorenjska, je poslala Posredovalnici za goriške begunce več šolskih knjig, za zapuščeno in bedno deco v Brdih na Primorskem. Darovalci se Posredovalnica najtopleje zahvaljuje in želi, da bi našla mnogo posnemovalcev.

Dnevne vesti.

— **Krst cesarskega princa.** Kakor smo poročali, se je vršil včeraj krst novorojenega nadvojvode. ki je dobil ime Karel Ludovik. Pri krstu je bil navzoč tudi cesar z več nadvojvodi in nadvojvodinjami. Pred krstom je sprejel bavarskega poslanika, ki je izročil botrsko darilo bavarske kraljevske dvojice. V krstnem sprevodu je bil tudi prestolonaslednik Otta. Krstu je sledil svečani Tedeum.

— **Vojno odlikovanje.** Rezervni nadporočnik Viktor Rode pp. 27. je odlikovan z vojaškim zaslužnim križem tretjega razreda z vojno dekoracijo in meči.

— **Vojno odlikovanje.** S srebrno hrabrostno svetinjo prvega razreda za oficerje je odlikovan poročnik 17. pp. Iv. Božič. S kraljevo bolgarsko bronasto zaslužno svetinjo je odlikovan pešec 17. pp. Leopold Paik.

— **Poročnik Ivo Schwarz** iz Sočanja, očka 1/87 stotnice na bojišču, je bil za posebno hrabrost odlikovan s vojnim zaslužnim križcem III. razreda z vojno dekoracijo in meči.

— **Za praporščaka je povišan Milan Kerda** iz Vogarskega pri Gorici sedaj na italijanskem bojnem polju.

— **Nemški očenaš v slovenski šoli!** Na drugi mestni deški šoli na Ledini poučuje neka gospodična, pri kateri se morajo dečki v urah določenih za druge predmete učiti — nemški očenaš! Slovenski otroci so ga morali spisati in gde učiteljica jim je zabijala, da se ga morajo doma na pamet naučiti. Ista gospodična priporoča otrokom neke male knjižice, v katerih se nahajajo — nemške molitvice. To je pa vendar že odvrač! — Ali ne zadostuje otrokom slovenski verouk šolskega kateheta? Ali se morajo slovenski dečki poleg slovenskih molitev, v času ko je šolski pouk itak skrajno omejen, učiti še nemških molitvic. Ali hoče določena gospodična učiteljica v dobi splošnega narodnega prebujenja vpletati v slovenski prestolnici koroške metode? Zahtevamo nujnega pojasnila in takojšnje intervencije šolske oblasti.

— **Kako kruto se norčujeta šustarjišče in Lampe** iz beše kranjskega učiteljstva. Učitelj z dežele nam piše: Iz zadnje seje kranjskega deželnega odbora posnamemo: Vsi deželni definitivni služabniki in pazniki deželne prislilne delavnice, se pomaknejo glede na sedanje izredne razmere, za eno plačilno stopnjo naprej. Vsa ta povišanja veljajo od 1. januarja 1918 dalje. In za učitelje? Ljudsko in meščansko šolsko učiteljstvo se v času od 1. januarja do 30. junija 1918. oprosti plačevanja pokojninskega prispevka. In kaj misli častita javnost, koliko znaša ta velikušni odbitek penzijskega prispevka? Parkrone mesečno. To je draginska doklada kranjskega učiteljstva v svetovni vojni pod vlado onih tringov, ki so z nesrečno elektrarno v Završnici, požrli milione in milione, pripoznane od države v regulacijo učiteljskih plač, danes pa hinavsko zavijajo oči, da nimajo denarja.

— **Posravn iz Rusije.** Slovenski ranjenci, ki se nahajajo v bolnišnici v Volčansk, gubernija Harkov, pošiljajo na dopisnici z dne 12. oktobra 1917, vsem svojim znancem prisrčno pozdrave. Poročnik Srečko Feriančič, praporščak Lucijan Orel, kadet aspirant Anton Mahkota vsi trije od črnovojniške pp. št. 27.

— **Ustanovni občni zbor podružnice »Ljubljana I. Zveze jugoslovanskih železničarjev«** se vrši dne 19. marca ob 3. popoldne v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Jugoslovanski klub se udeležijo po svojem zastopniku tega veljačnega zborovanja. Pričakuje se stano-

sljive udeležbe s strani članov. — Pripravljajni odbor.

— **Kranjski pomočni odbor za obnovitev Goriške.** Ustanovil se je »Kranjski pomočni odbor za obnovitev Goriške« v Ljubljani. Delokrog je obširen. Potreba na Goriškem nebroj. Nujna je izdatna pomoč. Iz Kranjske se mora pomagati trpinom ob Soči v največji meri. Vrše se posvetovanja, iz katerih vzraste, kakor smemo pričakovati, znatna obnovna akcija za Goriško.

— **Zveza žukontistov, nastavljenecv hranilnice, bank, posejstev itd.** opozarja svoje člane, da se bo na prvem sestanku, ki se še naznani, razpravljalo o službenih oblekah, katere imamo prejeti letos. Nekateri zavodi so kratkoma odpravili uslužbenca s malimi zneski. Člane zveze se pa opozarja, naj ne prejemajo pavšalov, to zaradi tega, ker zavodi lažje dobe plače za obleke, kot pa mi za mali denar, ki nam po določilih niti ne zadostuje, da si nabavimo, kar nam je priznано. Torej, kolegi, za sestanek pripravite vse gradivo, ki se tiče službene obleke.

— **Omejitv omešče vrednosti za zavrtike v Trstu in na Primorsko** je razveljavljena.

— **Meteor.** Snoči okoli 1/10. se je razsvetlilo nebo za par sekund. Zar je prihajal od meteorja, ki je padel proti Rožniku, kakor se je videlo iz mesta. Meteor v tem času je redkost.

Iz Celja nam pišejo: Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Breg pri Celju in okolico ima svoje občno zborovanje v soboto, dne 16. marca 1918 ob 8. zvečer v gostilni Pleterski (na Škarpi) na Bregu pri Celju s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo starega odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Volitev delegata za skupščino, 4. slučajnosti. Odbor je na račun podružničnega kamna nakazal znesek 100 K glavnemu vodstvu. — Zanimanje za to podružnico je postalo veliko, posebno odkar se vrše prijetni družabni večeri v prostorih, kjer ima podružnica svoj sedež. Vzbujajo se prijetni spomini na veselicu, ki jo je ta podružnica priredila leta 1913. z lepo moralno in gmotno uspešnostjo. Tudi za letošnji občni zbor je pripravljen nekaj lepših pevskih točk in se pričakuje obila udeležba.

Aretiran graški prekaževalec. Rudolf Ninaus, prekaževalec v Gradcu, je bil kaznovan radi prepovedanega izvažanja mesa na globlo 10.000 kron in na izgubo koncesije; sedaj ga je preiskovalni sodnik dal aretirati.

Begunka z Reke. Nella Peček, 17 let stara, je dovršila 8 razredov ljudske in meščanske šole na Reki, govori in piše dovršeno hrvatsko in italijansko. — Želi dobiti svoji izobrazbi primerno službo, če le mogoče pri neki meščanski rodbini k otrokom ali za notranja dela. Radi voljaških razmer nima na Reki nobenega svojcev, ne služba. Oče (Slovenec) je mobiliziran, mati je umrla. Zato je dekle popolna sirota, izročena domovni občini v oskrbo, kjer čaka usmiljenih ljudi, da ji ponudijo kosček kruha. Pojasnila daje županstvo v Tomišlju pri Ljubljani.

Celotni balet dunajske dvorne opere nastopi v čarobni pravljici Ferdinanda Raimunda »Zapravilvec«, ki se danes in jutri predstavlja v »Kino - Central« v deželnem gledališču. Bajna uprizoritev! V glavni vlogi prvak dunajskih igralcev Viljem Klitsch. Predstave ob 4, 6, 7, in 9. zvečer. 1106

Najdene reči. Na koncertu »Olasbene Matice« dne 10. marca se je našla denarnica z manjšo vsoto, pombadura in ženska šerpa. Kdor je katero izmed teh reči izgubil, naj se oglasi v trafikci v Prešernovi ulici 54.

Izgubila se je rdeča rodbinska izkaznica. Najditelj naj jo prinese nazaj Alojziju Drufovka, Cigaletova ulica 1.

Aprovizacija.

+ Mese na solone hranilnice X. Stranke s solenimi hranilnicami A prejmejo meso v četrtak dne 14. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožeta in slani od pol 2. do 2.

+ Mese na rumene hranilnice I. Stranke z rumenimi hranilnicami, storovanimi s črno D prejmejo meso v četrtak dne 14. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožeta in slani od pol 2. do 2.

šv. Jožefa. Določeni je tale red: od 2. do pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do 3. št. 201 do 400, od 3. do pol 4. št. 401 do konca. Kilogram stane 2 kroni.

+ Meso na rumene izkaznice C št. 1 do 600. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo meso v četrtek dne 14. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: od pol 4. do 4. št. 1 do 200, od 4. do pol 5. št. 201 do 400, od pol 5. do 5. št. 401 do 600. — Ena oseba dobi $\frac{1}{4}$ kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe $\frac{3}{4}$ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb $1\frac{1}{4}$ kg, več oseb $1\frac{1}{2}$ kg. Kilogram stane 2 kroni.

+ Marmelada na rumene izkaznice C št. 1501 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1501 do konca prejmejo marmelado v petek dne 15. t. m., v soboto dne 16. t. m. in v ponedeljek dne 18. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: v petek dne 15. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1501 do 1600, od 9. do 10. št. 1601 do 1700, od 10. do 11. št. 1701 do 1800, popoldne od 2. do 3. št. 1801 do 1900, od 3. do 4. št. 1901 do 2000, od 4. do 5.

št. 2001 do 2100. V soboto dne 16. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 2101 do 2200, od 9. do 10. št. 2201 do 2300, od 10. do 11. št. 2301 do 2400. V ponedeljek dne 18. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 2401 do 2500, od 9. do 10. št. 2501 do 2600, od 10. do 11. št. 2601 do 2700, popoldne od 2. do 3. št. 2701 do 2800, od 3. do 4. št. 2801 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 2 K.

+ Prodaja kislega zelja. Stranke V. okraja prejmejo kislo zelje na izkaznice za krompir v četrtek dne 14. t. m. in v petek dne 15. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določeni je tale red: v četrtek dne 14. t. m. popoldne od 2. do 3. št. 1 do 200, od 3. do 4. št. 201 do 400, od 4. do 5. št. 401 do 600. V petek dne 15. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 601 do 800, od 9. do 10. št. 801 do 1000, od 10. do 11. št. 1001 do konca. Vsaka oseba dobi 2 kg. Kilogram stane 1 K 50 v.

+ Meso za železniške uslužbenke. Mesarji se opozarjajo, da morajo železniški uslužbenki dobiti meso za sedaj le na rodbinske izkaznice, ker nimajo rdečih legitimacij. Te rodbinske izkaz-

nice imajo natisnjen veliki C. Razven tega morajo biti od strank podpisane s črnilom. Tudi mora biti razvidno iz legitimacij, koliko ima stranka rodbinskih članov, ker so sicer neveljavne. Za pravilne oznabe rodbinskih članov je odgovorna uprava železniške aprovizacije.

+ Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 15. marca od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko.

+ Člani vojne zveze dobe le krušne in močne izkaznice, katere imajo samo mestni pečat in so brez števil v krogu. Stambilijske vojne zveze se ne bodo več natisnile na karte, ker zadostuje le mestni pečat.

+ Pekom in prodajalcem kruha se strogo naroča, da ne smejo na nove rodbinske izkaznice, ki se bodo izdajale v petek, oddati nobeni stranki več kruha, ako nima na rodbinski izkaznici s črnilom napisano svoje ime in priimek. Rodbinska izkaznica, na kateri bi bil podpis radiran, je neveljavna. Ker se te rodbinske izkaznice izrabljajo tako pri nakupu kruha, kakor tudi pri nakupu mesa in drugih živil, je ta odredba nujno potrebna ter so za nje točno izpolnitev soodgovorni prodajalci kruha. Tudi meso in druga živila se ne bodo oddajala na rodbinske izkaznice, ki ne bodo od strank podpisane s črnilom. Isto velja za žlane vojne zveze. Če bo vsled neizpolnitve tega trpela kaka stranka škoda, naj pripiše posledice same sebi — ker mestni magistrat v tem oziru ne dovoli prav nikakih izjem.

+ Premogari se pozivljajo, da takoj po končani prodaji predložijo v mestni posvetovalnici odrezke za premož in sporoče, koliko jim je ostalo premoga.

+ Kaj nam obljublja Ukrajinci. Ukrajinska informacijska pisarna razširja vest, da dobi monarhija do 15. aprila 30.000 vagonov žita, 1200 vagonov sladkornja, 2000 vagonov zmrzlega mesa in 1000 vagonov posušenega sadja. Čez mesec dni bomo po ukrajinskih obljubah imeli vsega dovolj.

+ Žito iz Ukrajine. Köln, 11. marca. Nemčija in Avstro - Ogrska sta se razdelili žito, katero hoče dobiti iz Ukrajine. Do 31. julija naj bi baže dobila Nemčija in Avstro - Ogrska enako množino žita in sicer v prvi polovici tega časa naj bi dobila Avstro - Ogrska dvakrat toliko kakor Nemčija, v drugi polovici pa narobe. V prvi polovici pa

ne bo mogoče dobiti skoraj nič, zato dobi Avstrija dve tretjini od nje. — Ne se preveč zanašati na Ukrajino. Predsednik urada za prehrano na Dunaju Paul je v svojem govoru 11. t. m. rekel da ni govora o kakih zalogah, da živimo iz roke v usta in glede uvoza iz Ukrajine je svaril, naj se ne pričakuje preveč in v bližnjem času. Manjši transporti bodo kmalu mogoči, transporti v masah pa šele po več tednih. Glede krompirja je izvajal, da za kritje potrebščine 12.000 vagonov za spomlad bo treba skrajšati kvoto.

Razne stvari.

* Švicarski generalni štrajk? Iz Berna poročajo, da so delavci v Švici zagrozili z generalnim štrajkom sredi tega meseca.

* Letalci imajo moko! Dva letalska častnika iščeta v Dunajskem novem mestu elegantno sobo ter ponujata poleg najemnine mesečno po 10 kg moke.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

SLUGA

se sprejme takoj v „KINO IDEAL“.

Dva lahka vozička z lojtranci bi kupil Alojzij Štrekelj v Šibeniku, (Dalm.)

Mladenič

pošten, priden 14 do 16 let star, za razna domača dela se sprejme. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 1177

Kdor potrebuje za vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča dela, kakor pri mlinih, žagah i. t. d. se mu priporoča Anton Tavcar, kolar, Senica št. 3 pri Medvodah. 1163

Prodajalka izveščana v vseh premetih službah, gre pa tudi k boljši družini v pomoč pri gospodinjstvu. Ponudbe pod „Poštna 1175“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Ugodna prilika za trgovce in gostilničarje!

Na Spodnjem Štajerskem, v največjem industrijskem okraju, se prodaste dve novozidani hiši, v eni se nahaja trgovina, gostilna ter trafika i. t. d. poleg tega je še 12 strank, dva orala rodovitne zemlje, lep ograjen vrt, poleg je tudi ledenica, kozolec, svinski hlev, v hiši je vodovod. Ker stoji posestvo tik rudnika, je jako dobičkonosno. Proda se zaradi vojaščine. — Kupni pogoji so ugodni. — Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 1174

Sifonski stroj

s celo pripravo, se prod. Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 1159

Invalid želi vstopiti v službo kot praktikant ali kot knjigovodja v kako tovarno ali trgovino brezplačno, sredi meseca aprila. Pismene ponudbe pod „Vojna 1180“ na upr. »Slov. Nar.«

Trije čevljarški pomočniki zmožni vsakovrstnega dela tudi vojaškega iščejo službe radi pomanjkanja usaja. Prosi se tudi za naznanilo plače. Ponudbe pod „Čevljarji 1185“ na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Spretna modistka in učenka se sprejme pri Ivani Schüller, Kongresni trg 6

Išče se prodajalka, katere je že v papirni trgovini ali knjigarni službovala. Nastop službe po dogovoru. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravn. »Slov. Naroda« pod „112.194/1048“ — 1048

DELACE in DELAVKE

sprejme takoj strojno tovarna Samsa & Co. v Ljubljani, Metelkova ulica 4. — Prijaviti se je vsak popoldne od 4. — 5. ure.

Zahvala.

Povodom prebitke izgube našega predobrega, nadvse ljube ljenege očeta, oziroma brata, strica in svaka gospoda

JANA PRIBIL-A

se tem potom najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pokojnika, ki so ga v tako obilnem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Predvsem pa smo dolžni zahvale velemenjenemu gospodu ravnatelju Ivanu Hribarju ter uradništvu Banke Slavije, slavnemu pevskemu zboru Glasbene Matice, posebno njega vodjo gospodu ravnatelju Mateju Hubadu, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnega cvetja. Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 15. t. m. ob 8 uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanenja. V LJUBLJANI, dne 12./3. 1918. Žalujejo ostali.

Prostovoljna javna dražba.

vozov, kozolcev, šup in drugih premičnin, se vrši v četrtek dne 14. t. m. ob 8 uri zjutraj v bivši pivovarni Mengeš. — Kupci, ki se vabijo k tej prodaji, si stvari lahko ogledajo isti dan pol ure pred začetkom dražbe. 1143

Potočnik,

modni atelje za gospode in dame Ljubljana, Gradišče št. 7. 1172

se priporoča cenj. občinstvu za izdelovanje oblek za gospode in dame po najnovejši modi in kroju, istotako se tam modernizirajo in obračajo obleke za gospode in dame. Novi modeli vedno na razpolago. Radi pomanjkanja pomoči se cenj. naročnike prosi naročila poslati še pred začetkom sezone. Fazona za moške in ženske obleke od 60 K naprej. :: Solidna postrežba.

Otvoritev trgovine.

Cenjenim svojim odjemalcem se usojam naznaniti, da sem otvoril podružnico (filialko)

z modnim in konfekcijskim blagom na Sv. Petra cesti št. 4 (poprej Singer) ter se priporoča z velepošтовanjem

IGNACIJ ŽARGI. 1176

Kupi se 20-30 metrov železne

kovane ali vilite graje ali močne mreže

nadalje strošne in zidne opoke. Ponudbe na poštni predal Ljubljana št. 127. 1173

Iščem družabnika ali družabnico

za na novo ustanovljajočo se stavbeno obrt v kraju z gotovim uspehom. Strokovno in potrebno pač pa uoga 3-4000 kron. — Ponudbe naj se na-love na upravo tega lista pod „Sigurnost 1.156“.

Kuharica

vajena, tudi šivana, zna voditi samostojno gospodinjstvo, išče službo k samosojnemu gospodu če tudi z nekaj otroci, ali h kakoli starejši osebi; razume se tudi na kmetijstvo in sprejme službo tudi na boljši kmetiji. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1178

Prodajam 500 kg prešanega pristnega medu.

Kupim več kompletnih novih ali starih nepokvarjenih in popolnoma rabnih žnidarskih panjev. —

JOSIP FRANK, Ceremošnjice, Dolenjsko.

Kdor si želi nabaviti po zmerni ceni in dober kavni nadomestek, lug, dišave, čaj, ter ostalo špecerijsko in kolonialno blago, naj zahteva cenik od najsolidnejše ter slovenske trgovke 1149

F. ŠIBENIK, ADRIA - IZDELKI, ZAGREB.

LASNE KITE

najboljše kakovosti po 10, 14, 18, 20 in 24 kron; lasne podloge in mrežice, lasne masti, puder itd.

Kupujem zmedene ženske lase. Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1. Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokalni odprti samo zapredajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 11 in v nedeljo od 9 do 11 ure popoldan.

VABILO na

22. redni občni zbor Posojilnice za Loški potok, Drago in Travo,

registrirane zadruga z nom. zavezo, ki se bo vršil v Travniku

dne 25. marca 1918, popoldan ob 1. uri s slovesnim vsprejemom!

1. poročilo načelnika, 2. poročilo nadzorstva, 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1917, 4. volitev nadzorstva, 5. Slučajnosti.

MR. Za slučaj, da ni občni zbor sklicen ob določenem uri, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor z istim vsprejemom, ki pa sklepa brezpogojno.

Kupim hišo v Ljubljani

na prometnem kraju. Pismene ponudbe z podrobnimi pojasnili in ceno pod „Hiša 1183“ na upravnistvo »Slov. Naroda«. 1183

K osam mesecev staremu otroku sprejemem proti dobri plači in oskrbi boljšo

pestunjo.

ELZA SEVER, LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 12.

čevljarške pomočnike

potrebuje za takojšen vstop združeni čevljarji v Trstu, sedan v Celju, Schillerstrasse 3. — Delo akordno, za par vojaških, zbiti popolnoma pripravljenih čevljev se plača K 4.40. 1186

Prešernove slike prodaja in pošilja po poštnem povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 5 kron.

Usnjate rokavice za gospode I-1181 En gros

Nappa . . K 165.— in 225.— Antilop . . „ 115.— „ 240.— Glace . . „ 135.— za tucat.

Rudolf Bodenmüller, Ljubljana, Stari trg št. 8

Adrija

fotomanufaktura drogerija Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 3. priporoča velike zaloge

desinfekcijskih preparatov: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolovo kislino, karbolovo apno itd. itd.

Velika zaloga fotografskih potrebščin in aparatov.

Nadomestilno toaletno milo

parfimirano v elegantnih kartonih fine opremljeno

ducent 14.40 kron.

Trgovci večji popust! Dobiva se pri tvrdki

Milan Hočevar Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 28.

Pe poštni pošilja se le od 3 decimov naprej.

VAJENCE

za tapetniško obrt sprejme 960 J. ČERNE, Dunajska cesta 28.

Proda se 4 leta star, težek in lep konj Poizve se pri Al. Zorman, Ljubljana, Stari trg št. 32. 1167

Kislo vodo

„SILVA VRELEC“

VINO in žganje razpošilja A. OSET, pošta Guštanj, Koroško.

Stanovanje

oziroma prostor za pisarno v bližini sodnije se išče eventualno se zamenja stanovanje v tem kraju, s cenim pa lepim stanovanjem na periferiji mesta. Tudi se zamenja hiša na Dunaju z hišo v Ljubljani. Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „stanovanje in zamenja 840“.

KOSE! Kdor hoče imeti KOSO KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lah-koto kosi vsake vrste travo cel dan, naj se obrne na tvrdko

J. KRAŠOVIC v ŽALCU

katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih je tudi več tisoč že razpečala. — Za dobro kakovost kos se jamči. — Cenik za zahtevo brezplačno.

KOSE! Najnižje cene! KOSO!

1179 Opr. št. P 1248/11

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani je po prošnji lastnika ml. Antona Janca na prodaj po javni dražbi nepremičnina vložek št. 1166 kat. obč. Karlovske predmestje t. j. stavb. parcela št. 23/34 sodaj še travnik, na Prulah ob Privozu. Izključna cena je 13.260 K.

Dražba se bo vršila v soboto dne 23. marca 1918 popoldne ob pol 10. uri v pisarni sod. komisarja Mate Hafnerja, c. kr. notarja v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejme. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. — Dražbeno izkupilo je plačati v roke c. kr. notarja Mate Hafnerja v Ljubljani. — Dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni navedenega sodnega komisarja med uradnimi urami. Pred dražbo je položiti vadij 1400 K.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I., dne 2. marca 1918.

Izobraževalni tečaj za ženske pomožne moči kot telefonistkinje pri armadi na vojnem ozemlju.

Tečaj traja dva tedna. Kraj tečaja je Risano. Začetek tečaja v kratkem. Natančno določilo dobe se bo objavilo.

Pristojbine obiskovalk tečaja so sledeče: Mesečno 120 K, prosto stanovanje, vsa oskrba (zajtrk, kosilo, večerja) proti vplačilu dnevni 2 K 70 h. Obiskovalke tečaja dobe skupno stanovanje v eraričnem ali v ta namen od erarja najetem poslopju.

Pogoji so: Svojeoročno spisana, kolkovana prošnja (2 K) uradno npravnstveno spricevalo, zdravniško spricevalo o telesni zmožnosti in popolnega zdravja, ki dopušča tudi nočno službovanje, dopolnjeno 18 leto, šolska spricevala (srednjih ali meščanskih šol i. t. d.), oziroma spricevala o dosedanjem delovanju: dober sluh, natančno izgovarjanje besed, popolno znanje nemškega jezika v govoru in pisavi. Mladolletne naj prilozijo očetovo, oziroma materino ali varuhovo dovoljenje. Vse obiskovalke se morajo pismeno zavezati, po dokončanem tečaju saj 6 mesecev ostati v vojaški službi. Ustmene in pismene ponudbe se naslavljaajo:

C. in kr. etapno štadijsko poveljstvo II v Ljubljani. Pogreovalnica za ženske pomožne moči za armado na bojnem polju. 1184